

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416212

Mustafa Ruhi Şirin'in Çocuk Edebiyatı Sahasındaki Eserlerinin Dil ve Kavram Bağlamında İncelenmesi

Doç. Dr. Fahri TEMİZYÜREK

Gazi Üniversitesi
Gazi Eğitim Fakültesi
fahri@gazi.edu.tr

Arş. Gör. Arzu ÇEVİK

Bartın Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
acevik@bartin.edu.tr

Özet: Çocuk edebiyatı, yeni bir alan olup çocukluk döneminin insan hayatındaki öneminin fark edilmesi ile ortaya çıkmış, çocuk için yazılmış eserleri içine alan bir edebiyattır. Hareket noktası “çocuğa görelilik” ilkesi olan ve çocuğu temel alan edebî verimlerin yer bulduğu edebiyatın bir alt dalı olarak düşünülebilir. Çocuk edebiyatı alanında eser vermek yazar olmanın ötesinde çocuk gibi düşünebilmek, çocuğun gözüyle dünyayı algılayabilmek ve onun gelişim özelliklerinin farkında olabilmek gibi becerilere sahip olmayı gerekli kılar. Çocuk kitabı yazarının okuyucusuna mahsus bir sorumluluğu vardır. Mustafa Ruhi Şirin, bu sorumluluğun farkında olan bir yazar olarak çocuklara olan sevgisi ile kaleme aldığı kitapları çocuk edebiyatına önemli katkılar sağlamıştır. Bu çalışmada Şirin'in çocuk kitaplarından, random yöntemle seçilen bir nazım bir nesir olmak üzere, ikisi dil ve anlatım özellikleri bakımından incelenmiştir. “Kar Altında Bir Kelebek Var” adlı şiirsel bir dille yazılmış masal kitabı ile “Her Çocuğun bir Yıldızı Var” adlı hikâye kitabı araştırma örneklemini oluşturmaktadır. Seçilen kitaplar “dil ve anlatım, konu, tema, kelime öğretimi” başlıkları altında irdelenmiştir. Çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, çocuk edebiyatı, çocuk kitapları, Mustafa Ruhi Şirin'in çocuk edebiyatı eserleri.

Examination of Mustafa Ruhi Şirin's Works in Field of Children's Literature According to Context of Language Concept

Abstract: Children's literature is a new concept today and has found itself a significant place with the increase in production for children. The literary works produced in this area are used to express a childish literature field which predicates child upon and which moves from the “principle of relativity towards the child”. Producing works in the field of children's literature requires having knowledge on child development and the ability to produce literary work. He has produced important works in this field and analyzing children's books is his field of study. Randomly chosen two of his books-one poetry and one prose- are examined in terms of the language used and the wording. His fable “There is a Butterfly under the Snow”, written with a poetic language and “Every Child has a Star” story book are the samples of this study. The chosen books are examined under “language and wording, subject, theme, word teaching” sub-titles. Survey method is used in the study.

Key Words: Literature, children's literature, children's books, Mustafa Ruhi Şirin's children's literature Works.

1. GİRİŞ

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte toplum yaşayışında görülen değişimler çocuğun aile içindeki rolünü etkilemiştir. Bu etki ile birlikte çocuğa yönelik algı farklılaşmış, çocuğun önemi artmıştır. Gander ve Gandier (2007), çocukluk kavramının insan yaşamının özel ve önemli bir dönemi olarak kabul edilmesinin yeni olduğunu belirtmişlerdir. Çocukluk dönemindeki yaşantıların bireyin bütün hayatını etkilediği aşikârdır. Kişilik ve zekâ gelişiminin bebeklik ve çocukluk döneminde tamamlandığı bilinmektedir. Bu süreçteki yaşantılar ve edinimler hayatın her dönemine yansımaktadır. İletişimin en önemli ögesi dil, dile hâkim alan ise edebiyattır. Edebiyatın sözlü ve yazılı kültür ürünleri geçmişten bugünlere çocuklar için eğitim aracı olarak kullanılmış; ancak, bu bilinçli bir öğretim şekli değildir. Sözlü kültür ürünlerinin çocuk edebiyatının başlangıcı olarak değerlendirilmemesinin en önemli göstergesi üretildiği dönemde hedef kitlenin çocuk olmamasıdır. Çocukların eğitiminde toplumlar edebi metinleri kullanmış olması yarınlar için sirayet edebilme duygusundan kaynaklanır. Yarınları garanti altına almanın yolunun bugünlerden geçtiği yadsınamaz bir gerçektir. Eğitimin okulda başlamadığı ve okul öncesindeki öğrenmelerin de okuldaki eğitimi de etkilediği araştırmalarla ortaya konunca okul ve okul öncesi döneme özgü eğitim araçları da çoğalmıştır. Bu sebeple özellikle çocuğun ihtiyaçlarını karşılayacak edebi eserler kaleme alınmıştır. Bu, çocuk edebiyatı alanının ortaya çıkışını sağlamıştır. Çocuk, geleceğin yetişkini olarak çocukluk döneminde ne öğrenmişse, bu dönemde öğrendiklerini bütün hayatına yansıtacaktır. Bu yansımaları kontrol altına almak ve çocukluk dönemini doğru değerlendirmek ancak iyi bir eğitim sayesinde gerçekleşebilecektir. Süreci destekleyen ve öğretmenlerin en kıymetli yardımcıları eğitim materyallerinin başında "metinler" gelir. Çocuğun gelişim sürecinde faydalanılacak metinlerin üretildiği alan ise edebiyatın çocuklara hizmet ettiği çocuk edebiyatıdır.

Çocuk, TDK Türkçe Sözlük'te "*Küçük yaştaki erkek veya kız*" olarak tanımlanır. İnsan hayatındaki dönemleri 0-2 yaş arası, bebeklik; 2-18 yaş arasını çocukluk; 18 yaş sonrası yetişkinlik olarak üç ana döneme ayırmak mümkündür. Çocuk 0-6 yaş döneminde en hızlı gelişmeyi gösterir, hatta kişilik gelişiminin %90'ı bu dönemde tamamlanır. Bu sebeple çocukluğun her evresi oldukça önemlidir. "Çocuk, doğum ve ergenlik çağı arasındaki dönemi yaşayan küçük insandır (Şahin, 2007, 3). Çocuk edebiyatının ayrı bir edebiyat alanı olarak görülmesi ve çocuğa yönelik bir edebiyatın olup olmayacağı edebiyatçılar ve uzmanlar arasında tartışma konusudur. Sever (2010), çocuk edebiyatını şöyle tanımlar: "Çocuk edebiyatı (yazını) erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını

sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adıdır.” Özellikle alışkanlıkların oturduğu, hayatı algılamının şekillendiği bu dönemde çocuklar için kitap, kitabın aktardıkları ve aktarma biçimi önemlidir. Bu sebeple çocuk edebiyatı hususunda edebiyatçılar kadar eğitimcilerin de bakış açısı önem taşımaktadır. Çocuk edebiyatı çocukların büyüme ve gelişmelerine, hayal, duygu, düşünce ve duyarlıklarına, zevklerine eğitilirken eğlenmelerine katkıda bulunmak amacı ile üretilen çocuksu bir edebiyattır. (Gürel vd., 2007). Şirin (2007), yaptığı tanımda çocuk edebiyatının hatlarını geniş bir şekilde çizer: Çocuk edebiyatı, temel kaynağı çocuk ve çocukluk olan; çocuğun algı, ilgi, dikkat duygu, düşünce ve hayal dünyasına uygun; çocuk bakışını ve çocuk gerçekliğini yansıtan; ölçüde, dilde, düşüncede ve tiplerde çocuğa göre içeriği yalın biçimde ve içtenlikle gerçekleştiren çocuğa okuma alışkanlığı kazandırması yanında edebiyat, sanat ve estetik yönden gelişmesine katkı sağlayan, çocuğu duyarlı biçimde yetişkinliğe hazırlayan bir geçiş dönemi edebiyatıdır.” Çocuk edebiyatının ele aldığı temel konu “çocuk” olmakla birlikte konuyu sadece çocukluk süreci ile sınırlamak doğru olmayacaktır. Bu durum edebiyatın üretkenliğine zarar verir. Gürel vd.(2007), çocuk edebiyatını çocukların oluşturduğu ya da çocukluk döneminin kaleme alındığı bir edebiyat olarak düşünülmemesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Sözlü ve yazılı eserler çocuğun eğitiminde her zaman temel başvuru kaynağı olacaktır. Matbaanın yaygınlaşmadığı dönemlerde edebiyatın önemli bir kısmı sözlü ürünleri kapsar. Özellikle çocuklar için ninni ve masallar, dil gelişiminde ve kültür aktarımında başvuru kaynaklarıdır. Son yıllarda teknolojinin hızlı gelişimi başvuru kaynaklarını değiştirmiştir. “Çocuk Edebiyatı” içerisinde değerlendirilecek en önemli kaynak “çocuk kitapları”dır. Gürel vd., (2007), bir çocuğun, çocuk kitabından kendisini çocukluğundan çıkarmasını ve kendi dünyasına götürmesini beklediğini ifade ederler. Bir çocuk kitabı çocuğun hayal dünyasını zenginleştirecek, çocuğun öğrenme ihtiyacını karşılayabilecek, onu eğlendirecek, dikkatini çekecek unsurları içerisinde barındırmalıdır. Kitap, bu dönemde çocuğun yaşamında bir oyun ve eğlence aracı olarak yer almalı; çocuğun çevresinde var olan nesnelerin hem tanıtılmasına hem de yenilerini ekleyerek çoğalmasına dilin ve resmin anlatım gücüyle katkı sağlamalıdır (Sever, 2010, 21-22). Çocuk kitaplarının özellikleri ile edebi ürünlerin özellikleri arasında temel bir farklılık yoktur. Sever, (2010), çocuk edebiyatı eserleriyle diğerleri arasında bir ayrılıktan söz edilemeyeceğini söyler. Bu sebeple bir edebi eserden beklenenler bir çocuk kitabından da beklenecektir. Çocuk kitaplarının temel ayrılığı eserlerin çocukların ilgilerine yönelik olması ve çocuğa yönelik hazırlandığı göz önünde bulundurulmalıdır. Çocuk edebiyatını edebiyatın diğer

türlerinden bıçakla kesilmiş gibi ayırmak da mümkün değildir. Büyüklere seslenen birçok edebiyat eserinin aynı zamanda çocukların da dünyasına seslendiği bilinmelidir (Yalçın ve Aytaş, 2002, 5).”

Çocuk edebiyatı ürünleri aynı zamanda çocuğu eğitmek ve geleceğe hazırlamakla yükümlüdür. Bu sebeple çocuk kitaplarının özellikleri edebi ürün olması ve çocuğa göre hazırlanması ile sınırlandırılmaz. “Çocuk edebiyatını Türkçe öğretimi açısından bağlayıcı kılan en önemli husus ise, edebiyat ve eğitim arasındaki köprünün fark edilme eşliğidir. Edebiyatsız bir eğitim düşünülemez (Baş, 2012, 6-7). Çocuk kitapları aynı zamanda çocuğun eğitimine katkı sağlamalı, çocuğa yanlış mesajlar vermemelidir. Çocuk kitaplarında “oyun, merak ve hayal” kavramlarının temel unsurları oluşturması beklenir. Çocukların dünyası düşünüldüğünde hayal ve olağanüstülük, dünyayı anlama çabası ile ortaya çıkan merak, oyunlar ve kitaplarda buluşmalıdır. Sever (2010), çocuk ve edebiyat ilişkisi bağlamında kitapların dayandırılması gereken ilkeleri şu şekilde sıralamıştır:

- Kitaplarda, çocuğun kendine özgü içtenliği ile anlatım dilinin doğallığı buluşturulmalıdır.
- Yazar, anlattığı ve kurguladığı olaylarda, çocuklarla arkadaşlık-dostluk kurabilmeyi başarabilmelidir.
- Kitaplar, çocuklara anlamlandıramayacağı ya da yaşama geçiremeyeceği sorumluluklar yüklememelidir.
- Kitaplarda çocukların kavramsal gelişimlerine katkı sağlayacak bir anlatım yeğlenmeli, çocuklara Türkçemizin anlatım olanakları ve kuralları sezdirilmelidir.
- Kitaplardaki resimler, çocukların beğeni ve algılama düzeyine uygun olmalı, metnin iletisine görsel bir zenginlik katmalı; estetik nitelikleriyle de görsel algılarını geliştirecek nitelikte olmalıdır.
- Kitaplar, dilsel ve görsel özellikleriyle çocuğun hem sanat hem de düşünme eğitimi sürecini desteklemelidir.
- Kitaplar, çocuğun yaşına, ilgi ve gereksinimlerine uygun olarak insan ve yaşam gerçekliğini anlamasına katkı sağlamalı, her şeyden önemlisi de çocuk ile yaşam arasında güçlü bir bağ oluşturmalıdır
- Kitaplarda yazar tarafından kurgulanan gerçeklik, çocuklar tarafından, okuma eylemi sonrası dönüştürebilmeli; başka bir söyleyişle yazarın paylaşmak istedikleri çocukların yaşam-anlam gerçeğinden kopuk olmamalıdır.
- Kitaplarda, yaşamın bir gerçeği olduğu düşüncesiyle, şiddet olgusuna da yer verilebilir. Ancak, olay kurgusunda, çocukların yaş ve gelişim özellikleri de göz önünde bulundurularak yer verilen şiddet öğeleri, çocukları şiddete karşı neler yapılması gerektiği konusunda duyarlı kılmalı, onlarda şiddet ve kaba güce karşı bir anlayış oluşturmalıdır.
- Çocuk edebiyatının temel sorumluluğu, çocuklara, dilin ve resmin olanaklarıyla kurgulanmış yeni yaşantılar sunmak olmalı, sunulan yaşantılardan çıkarsamalar yapma sorumluluğu ise çocuğa bırakılmalıdır (Sever, 2010: 197-198).

Çocuk kitaplarının seslendiği kitle göz önünde bulundurulduğunda hazırlanacak çocuk yayınlarında, belli ölçütlerin bulunması gerekmektedir. Bu ölçütler bazı farklılıklar göstermekle birlikte “dil ve üslup, konu, plan ve tema” olarak dört temel başlıkta incelenebilir. Bir çocuk kitabında bulunması gereken iç yapı (içeriksel) ölçütleri, çocuk edebiyatı kaynak kitaplar ve konu ile ilgili yayınlarda şöyle sıralanmaktadır:

Dil ve Üslup: Çocuk kitabının bir görevi de dili öğretimini sağlamaktır. Bu bakımdan bir çocuk kitabında kullanılan dil özelliklerine ve üsluba özen gösterilmelidir. Dilin inceliklerini barındıran sade, açık, anlaşılır olmalıdır. Kelime öğretimine imkân tanınmalıdır. Yabancı dilden girmiş ve yerleşmemiş kelimeler ve güncelliğini yitirmiş kelimelerden kaçınılmalıdır. Uzun ve karmaşık cümlelerden kaçınılarak tek özne ve yüklemi olan basit cümleler tercih edilmelidir.

Konu: Yapılandırmacı yaklaşımla birlikte tematik öğretimle dil öğretimi yapılmaktadır. Bu bakımdan çocuk kitaplarında tema ve konu bağlantısı iyi kurulmalı ve çocuğun hayatından kopuk olmamalıdır.

Plan: Çocuk kitaplarında olaylar tutarlı bir biçimde sıralanmalıdır. Olaylar baştan sona gereksiz ayrıntılara girmeden aktarılmalıdır.

Tema: Eserde çocuğun gelişimine zarar verecek ideolojik kavramlar olmamalı; genle geçer değerler ile çocuk hayatı tanımasına olanak sağlamalıdır.

Çocuk edebiyatı ürünleri, çocuğun ana dili eğitiminde ve dünya ile tanışmasında önemli eğitici unsurlardır. Geleceğin teminatı çocuklara yönelik eserlerin özenle hazırlanması gerektiği unutulmamalıdır. Gelecekte ümitli olmamız hiç şüphesiz yetiştireceğimiz neslin sağlıklı düşünen bireyler olarak topluma kazandırılması ile mümkündür. Bu da ancak sağlanacak olan iyi bir eğitimle olur. Çocuğun eğitiminde önemli bir yere sahip olan çocuk edebiyatı mahsullerinin ana dil öğretiminde de çok önemli bir yeri vardır. Hedef kitlenin çocuk olduğu düşüncesiyle kaleme alınan eserler ona çocuğa görüp izlediklerini, dinlediklerini tam ve doğru olarak anlama ve anlatma gücü kazandırmalı, geliştirmeli ve düşünme yollarını açmalıdır. Sonuç olarak çocuk edebiyatı kavramı içerisinde değerlendirdiğimiz eserler; çocuklara binlerce yıllık tarihî geçmişini olan Türk kültürünün klâsik olarak nitelendirebileceğimiz sözlü ve yazılı edebî türlerini öğretmeli, Türk dilini sevdirmeli, kurallarını sezdirmeli, onları Türkçeyi özenle ve güvenle kullanmaya yöneltmelidir (Temizyürek, 2003, 166).

Mustafa Ruhi Şirin

Çocuğun önemsenmesi çocuk edebiyatı ürünlerini de zenginleştirmiştir. Çocuğa yönelik eserler üretmek demek çocuk gibi düşünebilmek, çocuğun gözüyle dünyayı algılayabilmek, çocuğu sevmek demektir. Bu vasıfları taşıyan ve bu işi ciddiye alan önemli bir isimdir Mustafa Ruhi Şirin. Çocuk Vakfı'nın başkanlığını yürüten Şirin, hayatını çocuklara adanmış bir yazardır. Çocuk edebiyatı yazarı olmak, şuur ve hassasiyet meselesidir. Çocuğu tanıyabilme ve yeri gelince çocuksu olabilme becerisidir. Çocuğun dünyasını görebilme ve o dünyanın hazzını duyabilme yetisidir. Çocuk edebiyatı yazarı, çocuğun dünyasındaki her şeyi estetik bir değere kavuşturup, çocuğa sunabilen kişidir (Baş, 2012, 7).

Çocuk edebiyatı konusunda Türkiye'de sıkıntılar bulunmaktadır. Bunun birçok sebebi vardır. Bu sebeplerin başında çocuk edebiyatı alanının yeni oluşu, bu alanın sınırlarının çizilememiş oluşu, beklentilerin değişken oluşu ve amacının tam saptanamayışı gelmektedir. Günümüzde çocuğa yönelik çalışmalar yapılması oldukça önemlidir. Bunun farkında olan Mustafa Ruhi Şirin kendisini çocuklara adayan bir isimdir. Çocuklar için çok önemli çalışmalara imza atan Şirin, Çocuk Vakfı'nın da kurucusudur.

1955 yılında Trabzon'da doğdu. Uğurlu İlkokulu'nu (1967) ve Of Lisesi'ni (1973) bitirdi. A.İ.T.İ.A. Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu'nun Radyo Televizyon Program Uzmanlığı Bölümü'nden 1978'de mezun oldu. 1977'de TRT'de görev aldı. TRT'nin açtığı prodüktörlük sınavını kazanarak İstanbul Radyosu'na atandı (1981). Radyolar için eğitim ve kültür programları hazırladı. 1984 yılında İstanbul Radyosu Çocuk Yayınları Şef Prodüktörlüğü'ne atanarak çocuk yayınlarını yönetti. Eğitim Kültür Yayınları'nda Müdür Yardımcılığı (1985-1993); Denetim ve Redaksiyon Müdürlüğü (1993-1997) görevlerinde bulundu. 1986-1990 yılları arasında TRT'nin televizyon programlarında çocuk programları danışmanlığı yaptı. 1986-1991 eğitim ve öğretim dönemlerinde İstanbul Üniversitesi Radyo Televizyon Meslek Yüksek Okulu'nda iletişim alanında ders verdi; 2007-2008 öğretim yılından bu yana Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü'nün çocuk edebiyatı derslerini vermeyi sürdürüyor. 35 yıl çalıştığı TRT'den 1 Aralık 2011'de emekliye ayrıldı. 1990'da Çocuk Vakfı'nı kurdu. Mustafa Ruhi Şirin (1955-), hemen her türde kaleme aldığı eserleriyle 1980 çocuk edebiyatımızın öncü isimlerindedir. Şirin, çocuk bakışını merkeze alarak kaleme aldığı Yıldız Sayan Ağaç (toplu şiirler), Masal Mektuplar (mektup), Kar Altında Bir Kelebek (masal), Guguklu Saatin Kumrusu (masal), Her Çocuğun Bir Yıldızı Var (öykü), Mavi Rüyâlar Gören Çocuk(masal), Aşk Olsun Çocuğum Aşk Olsun (deneme), Geceleri Mızıkça Çalan Kedi (öykü),

Dünyaya Gülen Adam (Şiirli Nasreddin Hoca Fıkraları), Bülbül ile Leylek(masal), Kuş Ağacı(masal), Dünya Kardeş Sobe (deneme) eserleriyle de çocuk edebiyatımıza yeni bir soluk getirir (Yakar, 2012, 7).¹

1. YÖNTEM

Mustafa Ruhi Şirin'in Türk Çocuk Edebiyatında önemli bir isim olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Yazarın kurduğu vakıf çocuklara yönelik çalışmaları ve yazdığı kitaplar bunun en güzel göstergesidir. Bu alanda eser veren yazarın çocuklara yönelik birçok kitabı bulunmaktadır. Bu kitaplar çocuk edebiyatı açısından büyük kazanımlardır. Bu çalışmada yazarın nesir ve nazım türünde birer kitabı örnek olarak random yöntemiyle seçilmiş olup bu iki eser dört ana başlıkta incelenmiştir: "Dil ve Üslup, Konu, Tema, Plan." Bu araştırmada tarama modellerinden nitel bir araştırma yöntemi olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamakla birlikte hem tek başına hem de diğer veri toplama yöntemleriyle birlikte kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006, 187).

2. BULGULAR VE YORUM

Mustafa Ruhi Şirin'e ait tüm kitaplar incelenmiş, içlerinden nesir türünde "Her Çocuğun Bir Yıldızı Var" adlı hikâye kitabı ile nazım türünde "Kar Altında Bir Kelebek" adlı masal kitabı seçilmiştir. Bu kitap şiirsel bir üslupla kaleme alınmıştır. Yazar bu durumu "Şiirli Geçmiş Zaman Masalları" adlı ikinci başlıkla açıklamıştır. İncelenen eserler "Kök Yayıncılık" tarafından basılmış olup, her iki kitabın da 6. baskısı incelenmiştir. Her Çocuğun Bir Yıldızı Var adlı kitabın bu baskısı 2010 yılında okuyuculara sunulmuştur. Kar Altında Bir Kelebek adlı kitabın incelenen baskısı ise 2011 yılında yapılmıştır.

"HER ÇOCUĞUN BİR YILDIZI VAR"

"Her Çocuğun Bir Yıldızı Var" adlı hikâye kitabı dört ayrı bölümden oluşmaktadır. Her bölümde o bölümle aynı başlığı taşıyan bir hikâye bulunmaktadır. "Kardan Adam'ın Kedisi" başlıklı bölümde üç hikâye bulunmaktadır. İlk hikâye "Suna'nın Bebeği" adını taşır. Suna adında bir çocuğun mutluluğu, annesi ile pazara gitmesi ve gördüğü bebeği annesine aldırması ile devam eder. Suna hikâyesinin sonunda uyuyakalır. Yazarın çocuk kahramanla ele aldığı gündelik konu zengin anlatımı ile dikkat çekicidir. Hayal unsurlarının yer aldığı ancak abartılmadan çocuksu bir ifade ile ele alındığı görülür. Küçük bir kız çocuğunun doğal tepkileri hikâyede

¹ www.cocukvakfi.org.tr

anlatılmış, samimi bir üslupla kahraman renklendirilmiştir. İkinci hikâye “Ayla'nın Bulut Oyunu” adını taşır. Bu hikâyede Ayla ile ablası bulutları farklı nesnelere benzettikleri bir oyun oynarlar. Hayal gücünü zenginleştiren ve kavram zenginliği sunan bir metindir. Üçüncü hikâye “Kardan Adamın Kedisi” adını taşır. Bu hikâyede çocukların yaptığı bir kardan adam ile ev kedisi Sarman'ın iletişimleri konu alınır. Kardan Adam'ın başına gelenler, kedinin tepkileri etkileyici bir dille anlatılmıştır.

İkinci bölümde üç hikâyenin ilki “Güneş Resimli Kayık” adını taşır. Kâğıttan kayıklar yapan mutlu bir çocuk ve kayıkları ırmakta yüzdürmesi, zengin doğa betimlemeleri ile anlatılır. “Çocukluk Arkadaşım Sincap” adlı hikâye yaralı bir sincabı kargaların elinden kurtaran ve sincapla arkadaş olan küçük çocuğu konu alır. Sonunda sincap doğal yaşamına döner. Yazar, doğal yaşamı vurgulamasını, bu hikâyenin ana fikrinde ortaya koyar. “Yağmurun Elleri” adlı üçüncü hikâye çamurdan oyuncak yapan çocukların oyuncaklarının yağmurun yağmasıyla bozulmasını anlatır. Çocukların çamurla oynayarak bile ne kadar mutlu olduklarını ortaya koyan bir kurgusu mevcuttur.

“Köpeğimin Kırmızı Kurdelesini” adlı üçüncü bölümde üç hikâye yer alır. “Maviş Kedim Miyav Dedi” adlı ilk hikâye bir çocuğun kedisi ve parmağına konan kelebek ile kurduğu iletişim anlatılır. Kelebeğin ardından onu kovalayan kedinin iletişimi dikkat çeker. “Balıkların Sunduğu Gülücük” adlı ikinci hikâyede Tamer adlı başkahramanın arkadaşları ile göle balık tutmaya gitmesi konu alınır. Akşam eve dönünce hastalanan Tamer ailesinin bir araya geldiği bir rüya görür. “Köpeğimin Kurdelesini Kırmızı” adlı son hikâye Asuman adlı küçük bir kız çocuğunun annesine ve dedesinin yanlarındaki bir köpeğin öldüğünü, onların yanına tatile gittiğinde öğrenmesini konu alır.

Kitabın son bölümü kitapla aynı başlığı taşır. İlk hikâye “Evinize Hoş Geldiniz” adını taşır. Bu hikâyede hayal unsurlarına yer verilir. Oyuncakları ve arkadaşları ile buluşan kahraman büyüyerek çocukluğuna veda eder. Kitap ile aynı adı taşıyan son hikâye “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” da babasını kaybeden bir çocuğun hayal arkadaşı ile büyümesi konu alınır.

Zengin ve özgün ifadelerle yazar hikâyelerini oluşturur. Hikâyelerde seçilen kahramanlar ve olaylar gerçekçidir. Yazar zaman zaman ufuk açıcı hayal unsurlarına yer vermekle birlikte bunu sınırlı tutmuştur. Hikâyeler yazarın çocuklara kıymetli armağanlarıdır.

“KAR ALTINDA BİR KELEBEK”

“Kar Altında Bir Kelebek” adlı kitapta üç bölüm bulunmaktadır. Her bölüm başlığı altında, o bölüme adını veren bir masal bulunmaktadır. “Uçan Kurbağa” adlı ilk bölümde yedi tane masal bulunmaktadır. “Geceleri Öten Saka Kuşu” adlı ilk masal, gördüğü kafesin cazibesine aldanıp yakalanmasını ve mutsuz olduğu için geceleri ötmesini konu alır. Onu kafese kapatan küçük kız onun mutsuzluğunu rüyasında görür ve kuşu serbest bırakır. “Kuyuya Düşen Kim?” adlı ikinci masalda yazar ormanda yaşananları zengin betimlemelerle anlatılmıştır. Üçüncü masal “Kargayı Kandıran Tilki” adını taşır. Herkesin bildiği Karga ile Tilki fablı konu alınmıştır. Dördüncü masal “Uçan Kurbağa” adıyla bölüme adını veren masaldır. Bu masalda yazar fare ile kurbağanın dostluğunu konu alır. Beşinci masal “Deve ile Arkadaşığa Özenen Fare” adlı masalda devenin umursamazlığına rağmen onunla arkadaş olmaya çalışan fareyi konu alır. Altıncı masal “Kral Seçilen Eşek” adını taşımaktadır. Arkadaş olan tilki ile kurt, eşeği kandırmaya çalışırlar. İkisini alt eden eşek, eşek adasının kralı olur. Bu bölümdeki son masal “Yarışı Kazanan Kaplumbağa” dır. Bu masalda yarışa tutuşan kaplumbağa ile tavşanın yarışı anlatılır. Hızlı koşan tavşan zamanı kullanan kaplumbağaya karşı yarışı kaybeder.

Kitapla aynı adı taşıyan ikinci bölümde ise dört masal bulunmaktadır. İlk masal “Leyleğin Aklı” adını taşır. Filozof leylek, güvercin annenin yavrularını korumasına yardımcı olurken tilkiye yenik düşer. Yazar buna üzüldüğünü ifade eden dizelerle masalı bitirir. “Uyuyan Dev” adlı ikinci masalda meraklı dev Akboynuz’un Siyahgöz ile mücadelesinde yenilmesi anlatılmaktadır. “Kar Altında Bir Kelebek” adlı üçüncü masalda kış gelince çocukların gülüşüne dönüşen kibirli bir kelebek konu alınır. “Bülbül ile Leylek” adlı son masalda leyleğin bülbül olamayacağı anlatılır. Masalın sonunda herkesin kendisi olması gerektiği ana duygusu verilir.

“Şakacı Papağan” adlı son bölümde üç masal bulunmaktadır. “Tatlı Dil Güler Yüz” adlı ilk masalda kıskanç balcının, ihtiyar balcının sırrının tatlı dil olduğu anlaması anlatılır. “Şakacı Papağan” adlı ikinci masalda vatanından uzaklaşan papağanın sahibinin kızmasıyla tüyleri dökülür. Sahibine geleceğe dair umudun yitirilmemesi gerektiğini söyler. Kitaptaki son masal “Kuyruklu Yalan” adını taşımaktadır. Dünyanın en zengin adamı güzeller güzeli kızını kendisinden daha büyük yalancıya vereceğini duyurur ve o adamı bulur. Masalın sonunda, yapılan duyuruya uygun bulunan kişiye kızını verir.

3.1. Dil ve Üslup

Dil ve üslup açısından kitaplar “betimlemeler, deyimler, ikilemeler, tekrar edilen kelime ve ekler, söz sanatları, sıfat tamlamaları, günlük dil ve özgün kullanımlar” başlıkları adı altında incelenmiştir.

3.1.1. Betimlemeler

Betimleme “Kelimelerle resim yapma sanatı” olarak tanımlanır. Betimlemeler olayları, durumları, kişileri, doğayı kelimelerle göz önünde canlandırmaya olanak sağlar. Zengin ifadeler hayal gücünü geliştiren ve dilin kullanımını aktif kılan önemli öğelerdir. Çocukların hayal gücünün sınırlarının olmadığı düşünülürken onların hayal gücünü besleyecek betimlemelere yer vermek gerekir. Yazar, bu konuda başarılı betimlemelere yer vermiştir. Metinlerde yer alan betimlemeler aşağıda listelenmiştir:

Tablo 1: Hikâyelerde Yer Alan Betimlemeler

Hikâye	Betimlemeler
Her Çocuğun Bir Yıldızı Var	<p>Suna konuşkan mı konuşkandı. En çok oyun oyuncak bebeği ile konuşmaktan hoşlanırdı. Bebeğini uyutunca annesinin yanına koşardı. Annesi gevezeliğine dayanamaz, ablası parmaklarını kulaklarına tıkarı.</p> <p>Güneş bembeyaz bulutların arasından göz kırparken, yaz yağmuru başladı.</p> <p>Gökyüzüne bakarken, kocaman bir yağmur damlasının eve doğru uçuşur gibi yaklaştığını fark etti. Doğruldu. Uçuşan damla pencerenin önünde büyüdü büyüdü, kocaman bir çiçeğe dönüşüverdi. Çiçeğin ortasında bir kız yüzü görüldü. Gökyüzü, uçsuz bucaksız masmavi bir dünya idi.</p> <p>Başında kırmızı külah/Boynunda siyah atkı/Sırtında lacivert palto/ Süpürgesinin sapı kırık/Gözlüğü siyah çerçeveli</p> <p>Soba salonu ısıtınca camlar buğulandı. Dışarıda kar yağıyor, sessizlik sürüyordu.</p> <p>Yağmur yağmadan önce her yanı sis kaplayınca ortalık ıvırsız olurdu. Kuşlar bile cıvıldaşmazdı. Uzakta bir derenin şırıltısı duyulurdu. Sis çekilirken ıslatmayan yağmur yağardı. Çakal horonu derdik bu yağmura. Annem bu sırada çakalların avlandıklarını söylerdi. Çakal horonu yağmuru, çamurdan oyuncaklarımıza zarar vermezdi. İncecik, sisli puslu yağardı.</p> <p>Maviş'in gözleri mavi/ Tüyleri ipekten beyaz/ Uçup gitti uzaklara/ Ağlayarak geçti o yaz</p> <p>Güldüğü zaman bile yüzündeki çizgi silinmezdi. Kuş tüyünü andıran, rüzgârda uçup gidecekmiş gibi başını örten saçları. Küçük yüzü. İncecik gözleri. Uzun boyu. İnsanın kalbini yumuşatan ezik bakışları.</p> <p>Yüksek binalar hızla geriye doğru koşuyordu. Çekmece gölünden sonra buğday tarlaları görüldü. Gündöndüler yüzlerini güneşe çevirmiş kımıldamadan gökyüzünü dinliyorlardı. Güneş komutanları gibiydi.</p> <p>En uzak tepede bir çocuk koşuyor. Uçurtma bir kayboluyor, bir görünüyor. Kiminle</p>

	saklambaç oynuyor. Benimle mi kuşlarla mı? Gözlerim uçurtmayı ararken derenin sesine kuş sesleri karışıyor. Ağaçların uğultusu çoğalıyor. Uçurtma nerede? Uçurtma yok oldu.
Kar Altında Bir Kelebek	Bir bahçe gördü uzakta/Bahçenin içinde ahşaptan ev/Evin önünde kiraz ağacı/Kiraz ağacında ötüşen kuşlar/Görünce erik dalındaki kafesi 'Ne şirin evcik' diye düşündü/Kapısı palamut çatısı gül dalı, Tilki kocaman fili/Astı incir dalına/Dal kırıldı fil düştü/Karanlık kör kuyuya, İrmak sessizdi/Gülerek karşılıyordu/Dalgındı anne güvercin/ Bu yıl da en yüksek ağacın tepesine kurdu yuvasını, Bin yıl kadar önce/Dünyayı ikiye bölen/İstanbul Boğazı kadar geniş/Toprak bir yol uzardı/Bu yolda yürürken/Akboynuz'un ki doğusunda/Batısında ya Siyahgöz'ün/Taştan sarayı vardı.

3.1.2. Deyimler

Deyim, Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük'te "Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir." şeklinde tanımlanır. Deyimler, anlatımı zenginleştiren dilin önemli söz kalıplarıdır. Deyimler kendi anlamları dışında özel anlam kazanmış söz gruplarıdır. Kelime servetini zenginleştirmede önemli yerleri vardır. Çocuğun günlük hayatta çok sık karşılaştığı deyimlerin metinlerde yer alması, bu deyimlerin onun kelime servetine katılması demektir. Yazar kimi zaman deyimlere aşinalık kazandırmak için gerçek anlamında kullanılmış, kalıp olarak yer vermiştir. "Kendisini bulutların üzerinde hissetmek" ve "kuş kondurmak" deyimleri deyim özelliği kazandırılmadan kullanılmış ve söz kalıbı olarak çocukların karşılaşmasını sağlamak amacı ile yapılmıştır. Kitapta yer alan deyimler aşağıda listelenmiştir:

Tablo 2: Hikâyelerde Yer Alan Deyimler

Hikâye	Deyimler
Her Çocuğu Bir Yıldızı Var	Mutluluktan uçmak, Kaşlarını çatmak, Arası iyi sayılmaz, Boyundan büyük, Bir uçtan bir uca, Göz kırpmak, Alnına dökülmek, İçi içine sığmamak, Kendisini bulutların üzerinde hissetmek*, Gözleri iri iri açılmak, Köşe kapmaca, Gemisini kurtaran kaptan, Kuş kondurmak*, Ceviz ağacının gölgesi, Göz göze gelmek, Gözleri iri iri açılmak, Dünyayı buradan ibaret sanmak, Hep bir ağızdan, Mum gibi erimek, Oralı olmamak, Gözü pek olmak, Eski yerini almak, İç çekmek, Başucunda beklemek, Yerinde duramamak, Gözleri dolu dolu olmak, Uzayıp gitmek, Diz çökmek, Kara kedi gibi aralarına girmek, Görünmez bir el, Guguklu saat, Son yolculuğa uğurlamak, Eski zaman evleri, Bir eksiği olmamak
Kar Altında Bir Kelebek	Göz kamaştırmak, Bakmaya doyamamak, Zarar görmemek, Şans tanımak, İç çekmek, Atı alan Üsküdar'ı çoktan geçmişti, Aklını kaçırmış olmak, Kılıçtan keskin, Gık bile diyememek, Görülmeye değer olmak, Akli üstün olmak, Akıl vermek, Güngörmüş olmak, Açtı ağzını yumdu gözünü, Kılıf uydurmak, Böylesini ne duydum ne gördüm, Pay

	çıkarmak, Dili tutulmak, Tozu dumana katmak, Avazı çıktığı kadar bağırarak, Adıyla anılmak, Akıl almaz işler, Köşe bucak aramak, İz sürmek
--	--

3.1.3. İkilemeler

İkilemeler vurgu yapmak, anlatımı güçlendirmek için kullanılan söz gruplarıdır. Farklı şekillerde kurulurlar. Yazar genellikle kelimenin tekrar edilmesi ile kurulan ikilemelere yer vermiştir. Bu anlatımı güçlendirmek ve vurgulamak amacıyla yapılmıştır. Kitapta yer alan deyimler aşağıda listelenmiştir:

Tablo 3: Hikâyelerde Yer Alan İkilemeler

Hikâye	İkilemeler
Her Çocuğun Bir Yıldızı Var	Konuşkan mı konuşkan, Yan yana, Görür görmez, Eder etmez, Atar atmaz, Bukle bukle, Kendi kendine, Birer birer, Girer girmez, Uçsuz bucaksız, Açar açmaz, Yuvarlaya yuvarlaya, El ele, Kızgın kızgın bak-, İri iri açıl-, Mırnav mırnav, Soluk soluğa, Mırıl mırıl, Hızlı hızlı, Yavaş yavaş, Daldan dala, Çıtı pıtı, Çıtlık çıtlığa, Göz göze, Sisli puslu, Minik minik, Peş peşe, Duyar duymaz, Parıl parıl, Dolu dolu, Çiçek çiçek, Güle güle, Sıra sıra, Renk renk, Şaşkın şaşkın
Kar Altında Bir Kelebek	Seke seke, Kıkır kıkır, Küçük küçük, Kıs kıs, Mırıl mırıl, Kasıla kasıla, Lapa lapa, Mırnav mırnav, Sitemli sitemli, Nazlı mı nazlı , Akıllı mı akıllı, Kuyruklu mu kuyruklu

3.1.4. Tekrar Edilen Kelime ve Ekler

Eğitimde tekrarın önemi aşikârdır. Kelimelerin kullanımının kavranması açısından tekrarı anlatımı zenginleştirir. Yazar bazı kavramları özellikle farklı metinlerde tekrar etmiştir. Eklerin tekrarı ise anlatımda akıcılığı sağlamak ve anlatım dilinin ezgisini yakalamak için yapılmıştır. Genellikle doğa ile ilişkilendirildiği görülen hikâyelerde ses taklidi yansıma kelimelere de yer verildiği dikkati çeker. Tekrar edilen kelimeler ve ekler aşağıda listelenmiştir:

Tablo 4: Hikâyelerde Tekrar Edilen Kelime Ve Ekler

Hikâye	Tekrar Edilen Kelimeler		Tekrar Edilen Ekler		
	Kelimeler	Yansıma Kelimeler	"-cık"	"-iver"	Pekiştirme-Küçültme Ekleri
Her Çocuğun Bir Yıldızı Var	İpissiz, El ele, Şemsiye, Bembeyaz, Masmavi, Üç, Kırık, Kırmızı,	Uğultu, Zıpla- Mırnav, Hırrr, Süüz, süüz, Mırıl, Şırıltı, Pır uçuvermek, Çıtı pıtı, Cıvıltı,	Kıvırcık, Şakacık, Birazcık, Gülücük, İncecik, Yumuşacık, Kimsecikler,	Bürünüverdi, Düşüverdi, İnivermez mi, Eritiverir, Uçuverdi, Dönüştürüverdim,	İpissiz, İncecik, Şakacık, Bembeyaz, Yumuşacık, Tanecik, Sıcacık,

	Ağaç, Kar, Kardan adam, Uçurtma, Balon, Balık, Kelebek, Nazlı, Yıldız, Güneş, Rüya, Hayal	Miyavla-,Hopla-, Mızızlanma, Gürültü, Havlama, Gıdıkla-, Bıçırda-	Tanecik, Sıcacık, Kedicik, Miniminnacık, Küçücük, Azıcık, Hayvancık	Konuvermez mi, Atlayiverdi, Uzaniverdim, Uçuverdi, Atlayiverdi, Bırakiverdim, Çıkıvermez mi, Bozuluverdi, Canlanıverdi, Giriverdi, Kayboluverdi, Akıverdi, Açıverdi, Beliriverdi, Uzanıverdi, Atlayıverdi, Kilitleyiverdi, Siliniverdi, Dönüşüverdi, Gülüverdi, Uçuverdi, Düşüverdi, Paylaşiverdi, Uzaklaşiverdi, Gülüverdi, Çıkıverdi	Bembeyaz, Rengârenk, Masmavi, Yapayalnız, Miniminnacık, Çepeçevre, Upuzun, Yemyeşil, İpince, Kimsecikler, Hayvancıklar, Küçücük, Gülücük, Sımsıkı, Işıksı
Kar Altında Bir Kelebek	Ağaç, İpissiz, Kar ,Kelebek		Evcik, Ayıcık, Oracıkta, Tepecik, Odacıklar, Irmakcık, Kaplumbağacık, Tavşancık, Kısacık, Tintincik, Küçücük , İncecik, Bülbülcük, İhtiyarcık	Uyanır uyanmaz, Giyer giyemez, Der demez, Girer girmez, Duyar duymaz, Atar atmaz, Işır ışmaz, Kaçiverdi, Çıkıver	İpissiz, Yapayalnız, Sipsivri, Upuzun, İpincecik, Sımsıcak

3.1.5. Söz Sanatları

Anlatımı etkili kılmak, somutlaştırmak için “benzetme, mecaz, kişileştirme” gibi söz sanatlarına başvurulur. Yazarın en çok yer verdiği söz sanatları aşağıda listelenmiştir:

Tablo 5: Hikâyelerde Yer Alan Benzetme, Mecaz Ve Kişileştirmeler

Hikâye	Benzetme	Mecaz	Kişileştirme
Her Çocuğun Bir Yıldızı Var	Menekşe gözler, Kelebek toka, Şemsiye-güneşten korkan adamın	Kahkaha atmak, Gördüklerini birbirine karıştırmak, Bulut-minare,	Gülen kirazlar, Ekşi suratlı vişneler, Yaz çiçeklerinde gülücüklerin uçuşması, Nazlı çiçek, Yağmurkızın konuşması, Bahçeler çocukla

	şapkası, Zayıflıktan çöp üzerinde yürüyor, Sütbeyaz bir deniz, Uçuşan birer notaya benzeyen kar tanecikleri, Kar-beyaz çiçek, Zafer kazanmış bir kahraman gibi, Sesi türkü gibi, İbiği nar kırmızısı bir horoz, Denizin üstünde uçuşan bulutlar, Çiçeklerin alkış sesi, Bembeyaz file benzeyen kocaman bir bulut, Çimenler yemyeşil yorgan, Mum gibi erimek, Bir serçe boyu kadar büyümek, İncecik su gibi bir çocuktum, Ay da sanki gülen bir çocuktu, Dinle dedi yıldızım	Keloğlan padişah, İncecik yağmur, Tatlı bir ses, Yüreğin yumuşaması, Elini ver dedi içimdeki çocuk, Gece olunca büyük dünyamız küçüldü, Güneşin son ışıkları gölü okşadı, Son numara	şenlendi, Gülen kardan adam, Sarman yakınlaşmayı sezmiş olmalı, Kardan adam: Hoşça kal kedıcık!, Küçük kuşlarda bir merak bir telaş vardı, Çıtı pıtı kuşların bayram günü, Gülen tilkiler, şakacı tavşanlar, ısıklık çalan zürafalar, Uyuyor karlı dağ/yağ elsiz yağmur yağ, Kelebek: Serçe parmağını özleyeceğim dedi uçarken, Beni duymuşçasına daha dik yükseliyor. Uçurtmamı alkışlayınca alkış sesini duymuşçasına gülüyor., Çamurdan yapılmış oyuncaklarım kımıldandı
Kar Altında Bir Kelebek	Görünce dağ gibi yığılmış toprağı, Fare değil sanki/Kendini uçan ata benzetiyordu, Dağ büyüklüğündeki deve, Diz boyu kadar, Pamuk gibi yumuşak, Bir kahraman edasıyla, Bir pehlivan gibi dikilerek, Fırlasa da/Ok gibi yerinden leylek, İstanbul Boğazı kadar geniş, Sütten beyazdı kanatları, Gözleri elmas gibi parlıyordu	Derin bir korku, Tatlı sesleniş/yavaşlık, Yumuşak huylu, Kalbindeki sızı, İçli türkü, Kör kuyu, Derin uyku, İnce yol, En çıkar yol, Düzenbaz tilkiler, Azgın su, Neşemize neşe katmak, Dümenci, Gözcü, Kızılık sopası, Altın çağ, Nazlı nazlı okşar	Kraliçe olmak isteyen saka/Haber bile vermeden, Çıt diye bir ses duydu, Özendi saka: Söze başladı saka:/Gündüz susuyor/Ötüyorum geceleri, Fare kızdı darıldı, Şenlendi ağlayan orman, Nazlı çiçekler/geyikler, Üzgündü fil, Gelincik karşıladı onu, Düzenbaz tilkilere gelince/Irmakları balıklara/Balıkları kuşlara sattılar, İlk tepcik de/ Hoş geldiniz! Dedi., Tilki zafer şımarığı, Başlar karga ile şakalaşmaya, Şarkı söylüyordu kurbağa, Yavru beyaz fare/En çok kırları sevdi, Farenin sevinci, Tutunca deve/Verdiği sözü, Çok sevdi kurt, Sezmişti tilkinin hilesini, Söz aldı, kulaklarını dikerek, Tavşan kardeş dedi, Hoş geldin! Dedi kaplumbağa, Dalgındı anne güvercin, Hatırlayınca anne güvercin, Filozofça akıl veren leylek, Sor dedi leylek, Hiçbir çiçek gülemez, Laleler alıngandı, Şakalaştı çiğdemler, Keyfine düşkün leylek, Ağlayan yıldızlar

3.1.6. Sıfat Tamlamaları

Sıfatlar, isimleri belirten ya da niteleyen kelime ya da kelime gruplarıdır. Sıfatların kurduğu tamlamalar, betimlemeye yardımcı olan kelime gruplarıdır. Yazarın üslubunda sıfatlara sıkça yer verdiği görülür. Bu da anlatımda çocuklara farklı kelimeleri farklı görevlerde kullanmayı sağlar ve kullanılan sıfatlar sayesinde kavramların kazandığı özel anlamlar çocuğun zihninde canlanır. Bu bakımdan sıfat kullanımı çok önemlidir. Yazar, kimi zaman bazı sıfatları farklı kelimeleri nitelemek ya da belirtmek için de kullanmıştır. Metinlerde geçen sıfat tamlamaları aşağıda listelenmiştir:

Tablo 6: Hikâyelerde Yer Alan Sıfat Tamlamaları

Hikâye	Sıfat Tamlamaları
Her Çocuğun Bir Yıldızı var	Gülen bir bebek, Menekşe gözler, Kıvırcık siyah saçlar, Yedi aylık-kırk sekiz aylık, Onuncu ay, Beş yaş *, Küçük hasır sepet/ bulut/ ırmak/ donanma/ kuşlar, Güzel bir bebek, Bembeyaz bulutlar/ bir hayalkuş/ çiçek, Uçuşan kuşlar/ balıklar, İpissiz**, İncecik /yaz yağmuru, Kocaman bir çiçek, Tatlı bir ses, İki kişi, Sütbeyaz, Sessiz bir şarkı, Masmavi bir dünya, Sarı deve/bir nokta, Beyaz çiçek, Nazlı çiçek, Kırmızı külah/ağaçlar, Siyah atkı/zeytin, Lacivert palto, Kırık sap, Üçüncü tıklama, Yeni bir şeyler, En büyük kötülük, Rengârenk gemiler/ bir kelebek, Mavi gemiler/orman, Uzak yerler, Yapayalnız, Miniminnacık kayıklar, Yirmi dört kayık, Dördüncü sınıf, On yaş, Gülen tilkiler, Yüzlerce karga, Ön ayaklar/arka ayaklar, Uzun bir çubuk, Tek çizgi, Beş gün, Birkaç gün, Kaç gün, Uçsuz bucaksız bir dünya, Üç arkadaş /kez, İlk yaz oyunu, Masmavi bir bahçe yemyeşil yorgan, İpince ırmaklar, Güzel bir çiçek, Büyük sır, Uçan bir kedi, Üçüncü sınıf/tepe, İncecik bir çocuk/ gözler, Küçücük yüz, On üç yaş, İlk defa/kez, Hafif bir serpinti, Uzayan günler/gülen ayı/uçuşan kelekler, Üç kelime
Kar Altında Bir Kelebek	En sessiz köşe, Ahşaptan ev, Ötüşen kuşlar, Topal karınca, Taze ince asma, Sağ kulak, Sihirli pabuçlar, Çiçekli bir ağaç, Nazlı çiçekler/geyikler, Uzak karlı dağlar/Bir dağ, Kara kedi, Ürküten uğultu, Üç şarkıcı arı, Bir lokma peynir, Şakacı kurbağa, Koca bir dağ, Acemi kurbağa, Güzeller güzeli deve, Güzel gözlü eşek, Mavi bir sabah, Son sır, En büyük konuk, Tembel bir tavşan, Bildik yürüyüş, İddialı sözler, Kırmızı bilye, Güzel iş, Uzun yol, Değişmez yasa, Yüksek ağaç, Uzun gaga, Kurnaz tilki, Yavru güvercin, Eski zamanlar/iz, Küçücük yeşil kurbağa, Ahşap çatı, Sıcak günler, Ezgili ses, Çatık kaşlar, Çirkin ses , Ciltli kitap

3.1.7. Günlük Dil Kullanımı ve Özgün İfadeler

Bir edebi eserde günlük dile pek rastlanmaz. Ancak çocuklara yönelik kitaplarda çocukların samimiyeti hissetmesi için zaman zaman bu tarz kullanımlardan faydalanılır. Yazar kendine özgü ifadeler ile de metinde üslubunu oluşturur. Günlük dile ait kullanımlar ile özgün ifadeler aşağıda listelenmiştir:

Tablo 7: Hikâyelerde Geçen Yazara Özgün İfadeler Ve Günlük Dil Kullanımı Örnekleri

Hikâye	Özgün İfade	Günlük Dil Kullanımı
Her Çocuğun Bir Yıldızı Var	Menekşe gözler, Kırk sekiz aylıkken iğneden ipliği geçirdi, yırtık çorabını dikti. Ya takvim nedir?/Zaman haritası, Ekmek ağacı, Çıtı pıtı kuşlar, Hayalkuş, Hayal ağacı, Hayvanlar şemsiye kullanmaz., Yağmurkız, Kış beyaz bir filin sırtında geldi, Sütbeyaz bir deniz, Kar sessiz bir şarkı gibi yağıyordu, Kar kütüğü, Gülen kardan adam yapmak en çok çocuklara yakışır., Süüz süüz diye ağlayan kardan adamdan başkası değildi., Yaz yağmurunun kokusu güzeldir., Kırmızı ağaçlar, Irmağımız bu sırada su yerine gümüş akıtır, ayna gibi parlardı., Çıtı pıtı kuşlar, İncecik yaz yağmurları, Güneş çamurdan oyuncaklarımızın üzerine konardı. Ah o çocukluk ekmekleri, Her köprüyü bir fil sırtında tutardı., Bir serçe boyu kadar büyüdük., Gökyüzü çiçeği, İki kere ikinin canı istediğinde üç ettiğine inanırdı., Sevgi Irmağı, Yeryüzü çocukları bayrak sallıyor., Gökyüzü gülen çiçeklerle süslenmişti., Bir varmış, üç yokmuş, Hayal arkadaş	Şakacıktan Birazcık gülseniz Ayşekadın, ayşekadın... Taze fasulye ucuz. İpissiz Sütbeyaz Kimsecikler görmeden yapacağını yapmalıydı, Kar taneciği, Miniminnacık, Hayvancıklarımız Bırcıda-, Azıcık
Kar Altında Bir Kelebek	Şakacı kız, Arı dağı, Güneş düşünce suya Taze ince asmadan/Ve çiçekli ağaçtan/Merdiven yapsalar da/Ne mümkün yukarı çıkmak Dağlar top oldu yuvarlandı Üzgündü fil/Güneşin/Doğup battığından haberi bile yoktu Tilki yasaları geçerlidir/İçinden geçen kırk beş/Yanından geçen beş yıldız borçlanır Tilkiler zafer şımarığı Tünelin yarığı Kuyruksuz kalayım yalanım varsa Ne kurnaz şey şu dört ayaklı Çözölsün artık şu/Yalnızlık denen bilmece Yön pusulam ol Vücutça küçük olsam da Deve de deveydi hani! İki ayaklı/dört ayaklı Göl ejderi Kavalıdan çıkan ezgiler/Görünmez kuşlara dönüşür. Yuvarlanırken ufukta güneş Yüksek bacak Devdiler dev olmasına ya! Kara gece ak gündüz! Gökten düşürür taş Naz bahçeleri Hayat kozası Şarkı ırmağı Komşu ağaç Balcı Dede	Evcik Ay diyordu ay! Vaay diyordu vaay! Saraaaay! Koştı hemen sakacağına Ayıcık Tepecik Hop dedik! Vıraklarım! Çok çookook sevinç Merak bu ya! Irmakcık Tintin Hık bile dememek Şöööyle yaparım! Bacacsız!

	Deniz de denizdi hani! Dur derim durmaz/Bat derim batmaz Padişah bu dediği dedik/Emirdir çaldığı düdük	
--	--	--

3.2. Konu

Her iki kitapta da konular günlük hayattan seçilmiş, çocukların karşılaşılabileceği ortamlar ve zamanlar ile konu netleştirilmiştir. “Babanın vefatı, sincabın doğaya dönüşü, köpeğin ölümü, çocukların balık tutmaya gitmesi, kardan adamın yapılması” gibi konular zaman zaman hayal gücü katılarak kitapta işlenmiştir.

2.3. Tema

Her iki kitabın teması öğretim programında da yer alan “Doğa ve Evren” ile “Toplum Hayatı” temaları içerisine dâhil edilebilir. “Kar, yağmur, güneş, bulut, yıldız, ağaç, kuş, çiçek” gibi varlıklar üzerinden anlatılmıştır.

2.4. Kelime Öğretimi

Kelime öğretimi, Türkçe dersinin temel amaçlarından da birisidir. Çocuğun yeni kelime öğrenmesi ve öğrendiği kelimeleri kullanabilmesi Türkçe eğitiminin temel amaçlarından birisidir. Dil düşüncenin aynasıdır, aynada yansıyan her şey kelimelerle ortaya çıkarılır. Bu sebeple kelime öğretimi geri planda bırakılmamalıdır. Çocuk edebiyatının bir işlevi de yeni kelimeler öğretmek olmalıdır. Yazarın kullandığı çocukların ilk kez karşılaşacağı kelimeler aşağıda listelenmiştir:

Tablo 8: Hikâyelerde Çocukların Daha Önce Karşılaşmadıkları Kelimeler

Hikâye	Kelime Öğretimi
Her Çocuğun Bir Yıldızı Var	Pupa, Yutkunmak, İşaret parmağı, Onbiray çiçeği, Hamle, Donanma, Puslu, Serçe parmak, Gözü pek, Su çağıltısı, Mareşal, Bıçırda-

Kar Altında Bir Kelebek	Petek, Üveyik, Gelincik, Eksiksiz, Övgü, Tüne-, Ahmak, Farz et-, Kuşluk vakti, Esinti, Pusula, Fırıldak, Yalçın kayalıklar, Pençe, Mızıka, Hörgüç, Düzlük, Kılavuz, Uygur, Semer, Dümenci, Kızılçık sopası, Boyla-, Ezgi, Şan, Hamle, Kubbe, Uçuk, Koza, İstirap, Sazlık, Belle-, Yetin-, Cilve
--------------------------------	---

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. SONUÇLAR

1. Çocuk edebiyatı ürünleri, çocuğu esas alan, onun dünyayı algılayışını göz ardı etmeyen ve çocuğa yeni ufuklar açan nitelikte olmalıdır.
2. Çocuk edebiyatı “edebiyat”tan tamamen ayrı düşünölemeyecek bir alan olmakla birlikte kendi içerisinde özel bir alan olduğu görölmektedir.
3. Çocuk edebiyatı yazarı olmanı ayrı bir sorumluluk gerektirdiği unutulmamalıdır.
5. Mustafa Ruhi Şirin çocuklara yönelik eserlerinde başarılı üslubu ile çocuk edebiyatı alanına hizmet eden önemli bir isimdir.

4.2. ÖNERİLER

1. Mustafa Ruhi Şirin'in çocuk gelişimine ve Türkçe öğretimine katkıları yeni bir araştırma konusu olabilir.
2. Mustafa Ruhi Şirin'in eserlerine 100 Temel Eser içerisinde yer verilmesi hususunda çalışmalar yapılabilir.
3. Çocuk edebiyatı sahasında eser veren önemli isimlerle ilgili çalışmalar sürdürölmesinde fayda vardır.

KAYNAKLAR

- Baş, B. (2012). *Türkçe Öğretimi Açısından Çocuk Edebiyatı*. İstanbul: Kriter.
- Gander, M. ve Gardnier, H. (2007). *Çocuk ve Ergen Gelişimi*. Ankara: İmge.
- Gürel, Z., Temizyürek, F. vd. (2007) *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Öncü.
- Sever, S. (2010), *Çocuk ve Edebiyat*, İzmir: Tudem.
- Şahin, A. (2007). Çocuk-Edebiyat ve Çocuk Edebiyatı. Lokman Turhan ve Ömer Yılar (Ed.), *Eğitim Fakölteleri İçin Çocuk Edebiyatı* içinde (s.1-36). Ankara: Pegem.
- Şirin, M. R. (2012, 5 Eylül). Kurucusu: Mustafa Ruhi Şirin. www.cocukvakfi.org.tr (Erişim Tarihi: 2013, 15 Aralık).
- Şirin, M. R. (2007). *Çocuk Edebiyatı Kültürü*. Ankara: Kök.

- Şirin, M. R. (2010). *Her Çocuğun Bir Yıldızı Var*. Ankara: Kök.
- Şirin, M. R. (2011). *Kar Altında Bir Kelebek*. Ankara: Kök .
- Temizyürek, F. (2003). Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Önemi. *TÜBAR-XIII-Bahar*.
- Türk Dil Kurumu Ana Sayfası, Büyük Türkçe Sözlük, www.tdk.gov.tr (Erişim Tarihi: 2013, 15 Aralık).
- Yakar, Y. M. (2012). *Mustafa Ruhi Şirin'in Türk Çocuk Edebiyatındaki Yeri ve Eserlerinin Eğitsel Değeri Üzerine Bir İnceleme*. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Yalçın A. ve Aytaş, G. (2002). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ.
- Yıldırım A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

SUMMARY

Together with the development of technology, the changes seen in social life have affected the child's role within the family. Through this effect, the perception towards the child has been different and the importance of the child in the family has increased. It has been seen that the childhood period in which personality and intelligence grow greatly is a special process. The acquisitions achieved during this time influence each stage of life and the teachings of this period have an important place in child's mind. Every society, in order to make its continuation possible, is responsible for educating its children and helping them get a national identity. For such purposes as the education of language and culture along with giving him/her an identity and the injection of individuality, the products of oral culture for children that is literature has been utilized ever since the child was born. Lullabies, tales and legends have the mission of preparing the child for the life as well as keeping him/her busy. There is also an idea of education in this period regardless of unconscious and not systematized. This thought forms a part of oral literature tradition as well. After starting going to school, the child also learns written literature in addition to oral one with the help of books being a part of his/her life. The formation of the interest and desire of reading will come true through the books he/she meets during this period and this will help him/her get the habit of reading. The properties that are to be looked for in children books are that they, besides carrying a literary quality, must also be qualified in many ways like the education of language and culture, child education, learning real life and shaping an identity.

In Turkey and throughout the world "Children's Literature" or "Juvenile Literature" as a field putting the child in the center and reflecting children's world in a childish manner is very novel. Therefore, it is quite natural that its lines have not been specified thoroughly. The task of the writer of children's books is also rather difficult and significant. The number of the authors of children's books who write books without forgetting this responsibility is far low. Writing books for kids is much more difficult than writing books for adults. Writing books for kids requires a more special responsibility. The writer of children's books must be able to see the world through child's eyes, think like the child and respond to child's emotions. The works that the writer produces must be those that take child's development properties into consideration, enrich his/her dream world, enable his/her to get familiar with his/her environment and they must be appropriate for his/her age. The writer of children's books should be able to treat his work not only as *littérateur* but also like a linguist and a pedagogue. As Beşir Ayvazoğlu, the founder of "Children Foundation", says; "The Man Who has devoted himself to Children" Mustafa Ruhi Şirin is a *littérateur* contributing to this field through his valuable works. Şirin is actually a grown "child". When analyzed in terms of Turkish Children's Literature, he, thanks to his books, has made significant contributions to kids and the educators and parents making efforts in this field. The writer has not only written books for children but he has also contributed to this field in terms of philosophy by means of sharing his ideas regarding children at various platforms. He has four adapted books, four children literature culture books, four books in which he tells adults about children, three Children Literature Annuals and twenty two books for children as well as his essays consisting his ideas on this field that he has shared at various platforms. It is seen that the writer has established his life addressing

child's world on the child himself/herself. In this research, two books of Şirin who has produced works for Children's Literature have been arbitrarily chosen and studied in terms of language and narration, theme, subject and word-teaching.

In the research, the method of document analysis has been utilized and writer's two randomly selected books - one of which is verse while the other is prose- form the exemplification of this research. The story named "Every Child has a Star" has been chosen an example for prose and "A butterfly under Snow" which is a tale but written in a poetical style is an example for verse. These two books have been analyzed in terms of language and narration, subject, theme and word-teaching. When evaluated in terms of language and narration, it has been seen that both books consist of short and original texts. In the passages that embrace fluent and childish narrations, it is realized that child's world is addressed. In some texts animals have been chosen as characters whereas in others children have been chosen as characters. This has enabled the child to reflect his own world in the texts. It has also been seen that the story book is rich in descriptions owing to prose. In the tale book, it has been discovered that short sentences have been used as a result of poetical style, and thus it consists of less descriptions. Idioms, doublets and noun phrases are a lot in both works. Writer's style comprises especially repeated words and original daily expressions. The writer, in order to make it sound good, frequently uses intensifying and diminutive affixes. Moreover, it has been recognized that the quickness action verb with "-cik" and "-iver" of childish style is repeated. There are metaphors, personifications and simulations that the children like and that help them acquire a rich language. The writer has combined all these features and shaped them through his own style. In the books, the events which the kids may come across in their daily life have been chosen as subject matters. The case in which an injured squirrel is saved by a child and left back to the nature might be shown as an example subject matter. When studied thematically, it has been seen that generally the theme of "Nature" and "Public Life" has been implemented in these books. When studied in terms of word teaching, in the story book named "Every Child has a Star" twelve and in the tale book named "A butterfly under Snow" thirty two words which this age-group may not be able to know have been detected. It has been discovered that this feature has been placed for the sake of teaching words related to nature.

Since Mustafa Ruhi Şirin, the man who has devoted his life to Children, is a children litterateur who could address children's world through the books he has written for children, all of his works are important ones that must be read by children. Just as every litterateur cannot be an educator, every educator cannot be a litterateur. Şirin, who owns these two characteristics, is one of the most important figures of Children's Literature.